

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2015. március 12.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Közbeszerzés — 89/665/EGK és 2004/18/EK irányelv — Az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elve — A nyertes ajánlattevőnek az ajánlatkérő szerv szakértőivel fennálló kapcsolata — E kapcsolat figyelembevételének kötelezettsége — A szakértői elfogultság bizonyításának terhe — Az ilyen elfogultság esetében az értékelés végeredményére gyakorolt hatás hiánya — Jogorvoslati határidők — Az odaítélés elvont módon meghatározott szempontjainak vitatása — E szempontok tisztázása a szerződés-odaítélés kimerítő indokolásának közzétele után — Azon alapuló értékelési szempont, hogy az ajánlatok milyen mértékben felelnek meg a műszaki leírásoknak”

A C-538/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litvánia) a Bírósághoz 2013. október 14-én érkezett, 2013. október 9-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **eVigilo Ltd**

és

a **Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos**,

támogatják:

az „**NT Service**” UAB,

a „**HNIT-Baltic**” UAB,

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, C. Vajda, A. Rosas, Juhász E. (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: litván.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az eVigilo Ltd képviseletében J. Puškorienė advokáté,
- a Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos képviseletében R. Baniulis, meghatalmazotti minőségben,
- az „NT Service” UAB és a „HNIT Baltic” UAB képviseletében D. Soloveičikas advokatas,
- a litván kormány képviseletében D. Kriauciūnas, K. Dieninis és V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviseletében K. Paraskevopoulou és V. Stroumpouli, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében A. Steiblytė és A. Tokár, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 335., 31. o.) módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv (HL L 395., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 246. o.; a továbbiakban: 89/665 irányelv) 1. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésének, valamint az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) 2. cikkének, 44. cikke (1) bekezdésének, valamint 53. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az eVigilo Ltd (a továbbiakban: eVigilo) és a Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (a belügyminisztériumhoz tartozó tűzoltó- és mentőszolgálat; a továbbiakban: ajánlatkérő szerv) között az ajánlattevők ajánlatainak közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásban történő értékelése tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a 2004/18/EK irányelv hatálya alá tartozó szerződések tekintetében az ajánlatkérő által hozott döntésekkel szemben az ezen irányelv 2–2f. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelően hatékonyan és különösen a

lehető leggyorsabban jogorvoslat legyen igénybe vehető azon az alapon, hogy ezek a döntések megsértették a közbeszerzésre vonatkozó közösségi jogot vagy az e jogot átültető nemzeti jogszabályokat.”

4 A 2004/18 irányelv (2) és (46) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„(2) A tagállamokban az állam, a területi és a települési önkormányzatok, valamint a közjogi intézmények nevében kötött szerződések odaítélése során tiszteletben kell tartani a Szerződés elveit, és különösen az áruk szabad mozgásának, a letelepedés szabadságának, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadságának az elvét, továbbá az ezekből levezethető olyan elveket, mint az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetés-mentesség, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elve. A bizonyos értéket meghaladó közbeszerzési szerződések esetében azonban tanácsos rendelkezéseket hozni az ilyen szerződések odaítélésére vonatkozó nemzeti eljárások közösségi összehangolására vonatkozóan, amely rendelkezéseknek az említett elveken kell alapulniuk annak érdekében, hogy érvényesülésüket biztosítsák, valamint, hogy a közbeszerzések verseny előtti megnyitását garantálják. Ezeket az összehangoló rendelkezéseket ezért az előbb említett szabályokkal és elvekkel, valamint a Szerződés egyéb szabályaival összhangban kell értelmezni.

[...]

(46) A szerződéseket olyan objektív szempontok alapján kell odaítélni, amelyek biztosítják az átláthatóságot, a megkülönböztetés-mentesség és az egyenlő bánásmód elvének a betartását, és garantálják, hogy az ajánlatokat a valódi verseny feltételei mellett bírálják el. Ennek eredményeképpen helyénvaló, hogy csupán két szerződés-odaítélési szempont, »a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás« és »a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat« alkalmazása legyen megengedett.

Az egyenlő bánásmód elvének a szerződések odaítélése során történő alkalmazását biztosítandó, helyénvaló arra vonatkozó – a joggyakorlatban kialakított – kötelezettséget megállapítani, hogy biztosítani kell a szükséges átláthatóságot annak érdekében, hogy valamennyi ajánlattevő ésszerű mértékig tájékozott legyen azon szempontok és szabályok tekintetében, amelyeket a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztására alkalmazni fognak. Ezért az ajánlatkérő szervek feladata, hogy a szerződés odaítélésének szempontjait és e szempontok relatív súlyozását kellő időben az ajánlattevők tudomására hozzák, hogy ez utóbbiak az ajánlat elkészítésekor ezekkel tisztában legyenek. [...]

Ha az ajánlatkérő szerv úgy dönt, hogy a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat alapján ítéli oda a szerződést, úgy kell elbírálnia az ajánlatokat, hogy megállapítsa, melyik esetében a legkedvezőbb a szolgáltatás/ellenszolgáltatás aránya. Ennek érdekében meg kell határozni azokat a gazdasági és minőségi szempontokat, amelyek összességükben véve lehetővé teszik annak megállapítását, hogy az ajánlatkérő szerv számára melyik a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat. E szempontok meghatározása függ a szerződés tárgyától, mivel a szempontoknak lehetővé kell tenniük az egyes ajánlatok kínálta teljesítményszintnek a szerződés – műszaki leírásban meghatározott – tárgya ismeretében történő elbírálását és az egyes ajánlatokban szereplő szolgáltatás/ellenszolgáltatás arányának a mérését.

[...]”

5 A 2004/18 irányelv 2. cikke értelmében:

„Az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől mentes] bánásmódban részesítik, és átlátható módon járnak el.”

- 6 Ezen irányelv 44. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A szerződéseket az 53. és az 55. cikkben megállapított feltételek alapján – a 24. cikk figyelembevételével – kell odaítélni, miután az ajánlatkérő szerv a 45. és a 46. cikk alapján ki nem zárt gazdasági szereplők alkalmasságát a 47–52. cikkben említett, gazdasági és pénzügyi helyzetre, a szakmai és műszaki ismeretekre vagy alkalmasságra vonatkozó szempontoknak, valamint adott esetben a (3) bekezdésben említett megkülönböztetés-mentességi [helyesen: hátrányos megkülönböztetést tiltó] szabályoknak és szempontoknak megfelelően megvizsgálta.”

- 7 Az említett irányelv 53. cikke (1) bekezdésének a) pontja így rendelkezik:

„Az egyes szolgáltatások díjazására vonatkozó nemzeti törvényi, rendeleti, illetve közigazgatási rendelkezések sérelme nélkül, az ajánlatkérő szerv a szerződéseket a következő szempontok valamelyike alapján ítéli oda:

- a) ha a szerződés odaítélése az ajánlatkérő szerv szempontjából gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat alapján történik, a kérdéses szerződés tárgyától függően olyan különböző szempontok alapján, mint például a minőség, az ár, a műszaki érték, az esztétikai és a funkcionális jellemzők, a folyó költségek, a költséghatékonyság, a vevőszolgálat és a technikai segítségnyújtás, a szállítási határnap vagy határidő, illetve a teljesítési határidő.”

A litván jog

- 8 A közbeszerzésről szóló, 1996. augusztus 13-i VIII-1210. számú törvény (Žin., 1996, 84–2000. sz.) 2. cikkének (17) bekezdése (a továbbiakban: közbeszerzési törvény) szerint:

„»Pártatlansági nyilatkozat«: a közbeszerzési bizottság vagy egy szakértő nyilatkozata, amely tanúsítja, hogy a nyilatkozó az ajánlattevőkkel szemben pártatlan.”

- 9 E törvény 16. cikkének (5) bekezdése előírja:

„A közbeszerzési bizottság tagjai, illetve a szakértők csak akkor vehetnek részt az említett bizottság munkájában, ha aláírták a pártatlansági nyilatkozatot és a titoktartási kötelezettségvállalást.”

- 10 Az említett törvény 3. cikke, amely „A közbeszerzési szerződések odaítélésének alapelvei és azok tiszteletben tartása” címet viseli, (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„(1) Az ajánlatkérő szerv biztosítja, hogy a közbeszerzési eljárások és a szerződések odaítélése során tiszteletben tartsák a fegyveregyenlőség, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, az arányosság és az átláthatóság elvét.”

- 11 Ugyanezen törvény 90. cikke ekképp rendelkezik:

„Az ajánlatoknak a jelen törvény 39. cikkének (7) bekezdésében előírt eljárással összhangban elvégzett értékelése alapján az árubeszerzést, az építési beruházást és a szolgáltatásnyújtást attól az ajánlattevőtől kell megrendelni, aki a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot tette, illetve a legalacsonyabb árat ajánlotta. Az árubeszerzésre, építési beruházásra vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélése során a benyújtott ajánlatokat a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat vagy a legalacsonyabb ár szempontja, illetve a szerződés tárgyára vonatkozó, az ajánlatkérő szerv ajánlati dokumentációjában megállapított szempontok alapján kell értékelni, amelyek nem korlátozhatják ok nélkül és részrehajló módon az ajánlattevőknek a szerződéshez való hozzáférést, és nem biztosíthatnak kivételezett hozzáférést egyes ajánlattevők számára, ily módon sértve a jelen törvény 3. cikkének (1) bekezdésében rögzített követelményeket.”

- 12 A közbeszerzési törvény 2009. szeptember 1-je és 2010. március 2-a között hatályos változata 39. cikkének (7) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A nyertes ajánlatra vonatkozó döntése meghozatalakor az ajánlatkérő szerv:

- 1) köteles az ajánlati dokumentációban meghatározott eljárásnak és értékelési szempontoknak megfelelően haladéktalanul értékelni az ajánlattevők által benyújtott ajánlatokat, és azokat előzetesen rangsorolni (kivéve, ha csak egy ajánlattevőt hívtak fel ajánlattételre, illetve csak egy ajánlattevő nyújtott be ajánlatot). Az ajánlatok előzetes rangsorolását gazdasági előnyösségük alapján csökkenő sorrendben, áruk alapján pedig növekvő sorrendben kell elvégezni. Amennyiben a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat értékelési szempontja kerül alkalmazásra, és amennyiben több ajánlattevő nyújt be azonos gazdasági előnyt mutató ajánlatot, az ajánlatok előzetes rangsorolása során azon ajánlattevőnek kell elsőbbséget biztosítani, akinek az ajánlatot tartalmazó borítékját elsőként vették nyilvántartásba, vagy aki a legkorábban nyújtotta be ajánlatát elektronikus formában. Amennyiben a legalacsonyabb ár értékelési szempontja kerül alkalmazásra, és amennyiben több ajánlat is azonos árat tartalmaz, az ajánlatok előzetes rangsorolása során annak az ajánlattevőnek kell elsőbbséget biztosítani, akinek az ajánlatot tartalmazó borítékját elsőként vették nyilvántartásba, vagy aki a legkorábban nyújtotta be ajánlatát elektronikus formában;
- 2) köteles haladéktalanul értesíteni az ajánlatok előzetes rangsorolásáról minden olyan ajánlattevőt, aki ajánlatot nyújtott be, és minden olyan ajánlattevőt, akinek az ajánlata nem került be az említett rangsorba, köteles közölni az elutasítás indokait, az ajánlatnak a funkcionális követelményekkel való egyenértékűsége hiánya vagy az azoknak való meg nem felelése okán, illetve az ajánlatkérő szerv által a jelen törvény 25. cikke értelmében megállapított, az elvárt teljesítményre vonatkozó követelményekkel való egyenértékűség hiánya vagy az azoknak való meg nem felelés okán történő elutasítását is;
- 3) csak azt követően erősítheti meg az ajánlatok rangsorolását és hozhat a nyertes ajánlat elfogadására vonatkozó döntést, ha a jelen törvényben előírt eljárásnak megfelelően megvizsgálta az ajánlatot benyújtó ajánlattevők kérelmeit és jogorvoslati kérelmeit (abban az esetben, ha benyújtottak ilyen kérelmeket), de legalább 10 nappal azt a napot követően, amelyen az ajánlattevőket értesítette az ajánlatok előzetes rangsorolásának megküldéséről.”

- 13 A közbeszerzési törvény 2010. március 2-a óta hatályban lévő változata 39. cikkének (7) bekezdése értelmében:

„Nyertes ajánlatra vonatkozó döntése meghozatalakor az ajánlatkérő szerv az ajánlati dokumentációban meghatározott eljárásnak és értékelési szempontoknak megfelelően köteles haladéktalanul értékelni az ajánlattevők által benyújtott ajánlatokat, a 32. cikk (8) bekezdésében előírt esetben ellenőrizni, hogy az az ajánlattevő, akinek az ajánlata az értékelés eredménye alapján nyertes lehet, megfelel-e a minimális minőségi követelményeknek, és köteles az ajánlatokat rangsorolni (kivéve, ha csak egy ajánlattevőt hívtak fel ajánlattételre, illetve csak egy ajánlattevő nyújtott be ajánlatot), illetve egy ajánlatot kiválasztani. Az ajánlatok rangsorolását gazdasági előnyösségük alapján csökkenő sorrendben, illetve áruk alapján növekvő sorrendben kell elvégezni. Amennyiben a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat értékelési szempontja kerül alkalmazásra, és amennyiben több ajánlattevő nyújt be azonos gazdasági előnyt mutató ajánlatot, illetve amennyiben az ajánlatok értékelési szempontja a legalacsonyabb ár, és amennyiben több ajánlat is azonos árat tartalmaz, az ajánlatok rangsorolása során azon ajánlattevőnek kell elsőbbséget biztosítani, akinek az ajánlatot tartalmazó borítékját elsőként vették nyilvántartásba, vagy aki a legkorábban nyújtotta be ajánlatát elektronikus formában.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 14 Az ajánlatkérő szerv 2010. január 22-én nyílt ajánlati felhívást tett közzé „A lakosság figyelmeztetésére és tájékoztatására szolgáló, a nyilvános mobiltelefon-szolgáltatók hálózati infrastruktúráját használó rendszer beszerzése” tárgyában, amelynek keretében az eVigilo az „ERP” UAB-bal és az „Inta” UAB-bal együtt, valamint egy másik, az „NT Service” UAB-ból és a „HNIT-Baltic” UAB-ból álló konzorcium nyújtott be ajánlatot.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, mivel az előtte folyó jogvitában szereplő közbeszerzési szerződés értéke 14 998 972,45 litván lita (LLT) (azaz mintegy 4 344 002 euró) volt, a szóban forgó ajánlati felhívás a 2004/18 és a 89/665 irányelv hatálya alá tartozó beszerzésre irányult.
- 16 A Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, hogy az ajánlati felhívás feltételeinek 67. pontjában értékelési szempontként az említett figyelmeztetési rendszer teljes ára, a projektben az ajánlattevővel együtt részt vevő gazdasági szereplők száma, valamint általános és funkcionális követelmények szerepeltek. Ez utóbbiak magukban foglalták a műszaki és építészeti megoldás igazolását, valamint a funkcionális elemek részletezését és ezen elemeknek a műszaki előírásoknak és az ajánlatkérő szerv szükségleteinek való megfelelését, az ajánlott rendszernek az ajánlatkérő szerv által üzemeltetett informatikai és műszaki infrastruktúráknak való megfelelését, illetve az azokkal való kompatibilitását, a rendszer funkcionális lehetőségeinek kiterjesztését, illetve annak igazolását, továbbá a projekt megvalósításának stratégiáját, az irányítási terv hatékonyságát, a minőségellenőrzési intézkedések leírását és a projektcsoport leírását.
- 17 Az ajánlatkérő szerv bírálóbizottsága, miután megvizsgálta a műszaki ajánlatok hat szakértő által elvégzett értékelését, jóváhagyta az értékelés eredményét. Az ajánlatkérő szerv 2010. november 4-én tájékoztatta az ajánlattevőket ezen értékelés eredményéről.
- 18 2010. november 2-án az eVigilo előterjesztette az e közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásainak jogszerűségére vonatkozó első keresetét, amellyel elsősorban az ajánlati felhívás feltételei egyértelműségét vitatta.
- 19 E keresetet az eVigilo 2010. december 20-án kiegészítette, a szakértői értékelés feltételezett hiányosságaira és ezen értékelés eredményeinek megalapozatlanságára hivatkozva.
- 20 2011. január 31-i második keresetében az eVigilo az ajánlatkérő szerv cselekményeinek jogszerűségét vitatta, arra hivatkozva, hogy a harmadik személyek ajánlatát el kellett volna utasítani, mivel az ebben megjelölt ár meghaladta a szóban forgó projekt tekintetében meghatározott finanszírozás szintjét.
- 21 2011. március 8-án az ajánlatkérő szerv, valamint az „NT Service” UAB és a „HNIT-Baltic” UAB megkötötték a szerződést, jóllehet az eVigilo és az ajánlatkérő szerv közötti jogviták még folyamatban voltak.
- 22 2012. március 19-én az eVigilo kiegészítette az ajánlatok értékelésének jogszerűségére vonatkozó első keresetét, pontosítva a gazdasági előny értékelési szempontjainak az ajánlati felhívásban szereplő meghatározása téves jellegére vonatkozó érvelését.
- 23 2012. április 10-én az eVigilo újból kiegészítette első keresetét, és olyan új, az ajánlatokat értékelő szakértők elfoglaltságához kapcsolódó tényekre hivatkozott, amelyek alkalmasak az e szakértők és a harmadik személyek ajánlatában említett szakemberek közötti szakmai kapcsolatok fennállásának bizonyítására.
- 24 Az eVigilo arra hivatkozott, hogy a közbeszerzési eljárás nyerteseinek ajánlatában említett szakemberek az ajánlati dokumentációt kidolgozó és az ajánlatokat értékelő ajánlatkérő szerv hat szakértője közül háromnak munkatársai voltak a kaunasi műszaki egyetemen (Kauno technologijos universitetas).

- 25 Az eVigilo kereseteit mind az elsőfokú, mind pedig a másodfokú bíróság elutasította.
- 26 A Lietuvos Aukščiausiasis Teismashoz (litván legfelsőbb bíróság) benyújtott felülvizsgálati kérelmében az eVigilo arra hivatkozik, hogy az említett bíróságok tévesen ítélték meg a közbeszerzési eljárási nyertesének ajánlatában említett szakemberek és az ajánlatkérő szerv által kijelölt szakértők közötti kapcsolatot. Azt is állítja, hogy e bíróságok e tény okán nem vették figyelembe a szakértők elfoglaltságát.
- 27 Ezenfelül az eVigilo arra hivatkozik, hogy az ajánlatkérő szerv a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat értékelése tekintetében meglehetősen elvont szempontokat határozott meg, különösen az „ajánlatkérő szerv szükségleteivel való összeegyeztethetőség” szempontja vonatkozásában, amely hatással volt az ajánlattevők ajánlataira, valamint az ajánlatoknak az ajánlatkérő szerv általi értékelésére. Az eVigilo azt állítja, hogy csak akkor értette meg a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatra vonatkozó odaítélési szempontokat, amikor az ajánlatkérő szerv közölte vele a szerződés odaítélése elutasításának kimerítő jelleggel felsorolt indokait. Következésképpen a jogorvoslatra nyitva álló határidő csak e közlés időpontjától kezdődhetett volna.
- 28 Az ajánlatkérő szerv és a nyertes ajánlattevők szerint az első- és a másodfokú bíróság jogosan állapította meg, hogy az eVigilo nemcsak a nyertes ajánlattevők szakemberei és az ajánlatokat értékelő szakértők közötti objektív kapcsolatot lett volna köteles bizonyítani, hanem a szakértők elfoglaltságának szubjektív tényét is. Ezenfelül azt állítják, hogy az eVigilo késedelmesen vitatta a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat értékelési szempontjainak jogszerűségét.
- 29 Az ajánlatkérő szerv és a nyertes ajánlattevők azt az állítást is vitatják, miszerint a közbeszerzési szerződés odaítélésének említett szempontjait nem megfelelően határozták meg, mivel az ajánlatok benyújtására nyitva álló határidő lejártáig az eVigilo nem vitatta azokat, és nem kérte azok értelmezését.
- 30 E körülmények között a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Együttesen vagy külön-külön (de nem az alább hivatkozott rendelkezésekre korlátozva) úgy kell-e érteni és értelmezni az uniós jog közbeszerzési szabályait – az ajánlattevők megsértett jogainak védelme tekintetében a hatékonyság és a gyorsaság elveit meghatározó [89/665 irányelv] 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, az ajánlattevők tekintetében az egyenlő bánásmód elvét és az átláthatóság elvét meghatározó 2004/18 irányelv 2. cikkét, és a 2004/18 irányelv gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot benyújtó ajánlattevővel való szerződéskötés eljárást meghatározó 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját –, hogy:

- a) amennyiben az ajánlattevő tudomására jut, hogy fennáll a lehetősége valamely másik ajánlattevő és az ajánlatkérő ajánlatokat értékelő szakértői közötti jelentős kapcsolatnak, és (vagy) tudomására jut, hogy fennáll a lehetősége annak, hogy ez az ajánlattevő a vitatott közbeszerzési eljárással kapcsolatban korábban elvégzett előkészítő munkák miatt kivételes helyzetben van, és amennyiben e körülményekre tekintettel az ajánlatkérő nem tesz semmit, akkor ez az információ önmagában elegendő azon kérelem megalapozásához, hogy a jogorvoslati szerv minősítse jogellenesnek az eljárásban az átláthatóságot és objektivitást nem biztosító ajánlatkérő cselekvéseit, anélkül hogy a felperesnek e tekintetben konkrét módon bizonyítania kellene, hogy a szakértők elfoglaltan jártak el;
- b) a jogorvoslati szerv a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél fent hivatkozott kérelme megalapozottságának megállapítását követően az ezen okok közbeszerzési eljárás eredményére gyakorolt hatásainak megállapítása során nem köteles tekintettel lenni arra a

tényre, miszerint az ajánlattevők által benyújtott ajánlatok értékelése lényegében ugyanolyan lett volna akkor is, ha egyáltalán nem lett volna elfogult szakértő az ajánlatokat értékelők között;

- c) az ajánlattevőnek csak akkor jut (végül) tudomására a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatra vonatkozó (például a teljességre és az ajánlatkérő szükségleteivel való összeegyeztethetőségre irányuló) azon szempontok tartalma, amelyeket a minőségi szempontoknak megfelelően határoztak meg, és elvont módon szerepeltek azon ajánlattételi feltételek között, amelyek keretében az ajánlattevő lényegében be tudta nyújtani az ajánlatát, amikor e szempontokkal összhangban az ajánlatkérő [már] értékelte az ajánlattevők által benyújtott ajánlatokat, valamint az érdekelt felek rendelkezésére bocsátotta a meghozott döntés alapjául szolgáló átfogó információkat, és ezen ajánlattevő vonatkozásában csak ettől az időponttól irányadó a nemzeti jogban meghatározott jogorvoslati eljárásra vonatkozó jogvesztő határidő?
- 2) Úgy kell-e érteni és értelmezni a [2004/18] irányelvnek a 2. cikkében szereplő, a szerződések odaítélését szabályozó elvekkel összhangban alkalmazandó 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy az ajánlatkérők nem alakíthatnak ki (és nem alkalmazhatnak) olyan eljárást az ajánlattevők ajánlatainak értékelésére, amelynek értelmében az ajánlatok értékelésének eredménye attól függ, hogy az ajánlattevők mennyire átfogóan mutatták be, hogy ajánlatuk megfelel az ajánlati dokumentációban szereplő követelményeknek, azaz minél átfogóbban (részletesebben) írta le az ajánlattevő az ajánlata ajánlattételi feltételeknek való megfelelését, annál magasabb pontszámot kap az ajánlata?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdés a) és b) pontjáról

- 31 Első kérdésének a) és b) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint a 2004/18 irányelv 44. cikkének (1) bekezdését és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy az ajánlattevők ajánlatai értékelésének jogellenessége kizárólag azon tény okán kerül megállapításra, hogy a nyertes ajánlattevő jelentős kapcsolatban állt az ajánlatokat értékelő ajánlatkérő szerv által kinevezett szakértőkkel, anélkül hogy az eljárás egyéb elemeit megvizsgálták volna, azon körülményt is beleértve, hogy e szakértők esetleges elfogultsága nem gyakorolt hatást a szerződés odaítélésére vonatkozó döntésre, illetve annak megkövetelése nélkül, hogy a vesztes ajánlattevő konkrétan bizonyítsa e szakértők elfogultságát.
- 32 A 2004/18 irányelv 2. cikke, amely „A szerződések odaítélésének elvei” címet viseli, úgy rendelkezik, hogy „[a]z ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és hátrányos megkülönböztetéstől mentes bánásmódban részesítik, és átlátható módon járnak el”.
- 33 Az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód elve, amelynek célja a közbeszerzési eljárásban részt vevő vállalkozások közötti egészséges és hatékony verseny kialakulásának elősegítése, megköveteli, hogy valamennyi ajánlattevő azonos esélyekkel rendelkezzen ajánlata összeállításakor, és ebből következően azt a követelményt is magában foglalja, hogy valamennyi versenytárs tekintetében ugyanazon feltételek vonatkozzanak az ajánlatokra (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra CAS Succhi di Frutta ítélet, C-496/99 P, EU:C:2004:236, 110. pont; Cartiera dell’Adda ítélet, C-42/13, EU:C:2014:2345, 44. pont).

- 34 Az átláthatóság kötelezettségének – amely az egyenlő bánásmód elvének szükségszerű velejárója – alapvető célja az ajánlatkérő szerv részéről bizonyos ajánlattevőkkel vagy bizonyos ajánlatokkal szembeni részrehajlás és önkényesség kockázatának kizárása (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra CAS Succhi di Frutta ítélet, EU:C:2004:236, 111. pont; Cartiera dell'Adda ítélet, EU:C:2014:2345, 44. pont).
- 35 Az összeférhetetlenség annak a kockázatával jár, hogy az ajánlatkérőt az érintett szerződés szempontjaitól eltérő megfontolások vezérlik, és egy ajánlattevőt e pusztán tény okán előnyben részesít. Az ilyen összeférhetetlenség tehát alkalmas arra, hogy sértse a 2004/18 irányelv 2. cikkét.
- 36 E tekintetben az a tény, hogy az ajánlatkérő szerv a megbízásából eljáró szakértőket nevezett ki a benyújtott ajánlatok értékelése céljából, nem mentesíti az uniós jog követelményeinek tiszteletben tartására vonatkozó felelőssége alól (lásd ebben az értelemben: SAG ELV Slovensko és társai ítélet, C-599/10, EU:C:2012:191, 23. pont).
- 37 Egy szakértő elfogultságának megállapítása – többek között – a tények és a bizonyítékok értékelését követeli meg, amely az ajánlatkérő szerv és a közigazgatási vagy igazságügyi felügyeleti hatóságok hatáskörébe tartozik.
- 38 Meg kell állapítani, hogy e tekintetben sem a 89/665 irányelv, sem pedig a 2004/18 irányelv nem tartalmaz különös rendelkezéseket.
- 39 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében uniós jogszabályok hiányában az egyes tagállamok feladata kijelölni a hatáskörrel rendelkező bíróságot, és meghatározni a közigazgatási eljárás és a bírósági eljárás azon szabályait, amelyek célja, hogy biztosítsák a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak védelmét. Ezen eljárási szabályok azonban nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló jellegű, a belső jogrendből eredő jogok védelmére szolgáló keresetekre vonatkozóak (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd: Club Hotel Loutraki és társai ítélet, C-145/08 és C-149/08, EU:C:2010:247, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Kiemelendő, hogy az uniós jog által a jelentkezők és az ajánlattevők részére az ajánlatkérő döntései által megsértett jogaik szavatolása céljából biztosított bírósági jogorvoslatokra vonatkozó eljárási szabályoknak nem szabad akadályozniuk a 89/665 irányelv hatékony érvényesülését (lásd: Uniplex [UK] ítélet, C-406/08, EU:C:2010:45, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Ezen elvekkel főszabály szerint nem ellentétes az, ha a tagállamokban egy szakértő elfogultsága kizárólag valamely objektív helyzet alapján állapítható meg azon kockázat elkerülése céljából, hogy az ajánlatkérő szervet olyan, az érintett szerződés szempontjaitól eltérő megfontolások vezéreljék, amelyek e pusztán tény okán alkalmasak arra, hogy valamely ajánlattevőt előnyben részesítsenek.
- 42 Az erre vonatkozó bizonyítási szabályokat illetően meg kell állapítani, hogy a 2004/18 irányelv 2. cikke értelmében az ajánlatkérő szervezeteknek a gazdasági szereplőket egyenlő és hátrányos megkülönböztetéstől mentes bánásmódban kell részesíteniük, és átlátható módon kell eljárniuk. Ebből az következik, hogy e szervezeteknek aktív szerep jut a közbeszerzési szerződések odaítélése elveinek alkalmazásában.
- 43 Mivel e kötelezettségek megfelelnek a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásaira vonatkozó irányelvek lényegének (lásd: Michaniki-ítélet, C-213/07, EU:C:2008:731, 45. pont), ebből az következik, hogy az ajánlatkérő szerv minden esetben köteles ellenőrizni az esetleges összeférhetetlenségek fennállását, és meghozni a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy meg lehessen előzni és fel lehessen tárnai az összeférhetetlenségeket, valamint hogy orvosolni lehessen azokat. Márpedig ezen aktív szereppel nem egyeztethető össze az, hogy a jogorvoslati eljárásban a felperesre hárítják az ajánlatkérő szerv által kinevezett szakértők konkrét elfogultsága bizonyításának terheit. Az ilyen

megoldás ellentétes a tényleges érvényesülés elvével, valamint a hatékony jogorvoslatnak a 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdése harmadik albekezdésében foglalt követelményével is, különösen arra tekintettel, hogy az ajánlattevő általában nincs abban a helyzetben, hogy hozzáférjen az ilyen elfogultság bizonyítását számára lehetővé tévő információkhoz és bizonyítékokhoz.

- 44 Ily módon, ha a vesztes ajánlattevő az ajánlatkérő szerv szakértőjének pártatlanságát kétségbe vonó objektív tényezőkre hivatkozik, ezen ajánlatkérő szerv feladata, hogy megvizsgáljon minden olyan releváns körülményt, amely a szerződés odaítélésére vonatkozó döntés elfogadásához vezetett, a célból, hogy meg lehessen előzni és fel lehessen tárni az összeférhetlenségeket, és orvosolni lehessen azokat, azt is beleértve, hogy adott esetben a feleket bizonyos információk és bizonyítékok szolgáltatására hívják fel.
- 45 Amennyiben az olyan tényezők, mint az alapügyben szereplő, az ajánlatkérő szerv által kinevezett szakértők és a szerződést elnyerő vállalkozások szakemberei közötti kapcsolatra vonatkozó állítások, különösen pedig az a körülmény, hogy e személyek együtt dolgoznak ugyanazon az egyetemen, ugyanazon kutatási csoporthoz tartoznak, illetve ugyanezen az egyetemen alá- és fölérendeltségi viszonyban állnak, valószínűsíthetően bizonyulnak, olyan objektív tényezőknél minősülnek, amelyek alapján meg kell indulnia az ajánlatkérő szerv vagy adott esetben a közigazgatási vagy igazságügyi felügyeleti hatóságok beható vizsgálatának.
- 46 Az „elfogultság” fogalmát és ennek kritériumait a nemzeti jogban kell meghatározni, az uniós jogból eredő és különösen a jelen ítélet 43. pontjában említett kötelezettségek tiszteletben tartása mellett. Ugyanez érvényes az esetleges elfogultság jogi következményeire vonatkozó szabályokra is. Ily módon a nemzeti jogban kell azt meghatározni, hogy a hatáskörrel rendelkező közigazgatási vagy igazságügyi hatóságoknak figyelembe kell-e venniük – és ha igen, milyen mértékben – azt a körülményt, hogy a szakértők esetleges elfogultsága nem gyakorolt hatást a szerződés odaítélésére vonatkozó döntésre.
- 47 A fenti megfontolásokra figyelemmel az első kérdés a) és b) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint a 2004/18 irányelv 44. cikkének (1) bekezdését és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal főszabály szerint nem ellentétes az, ha az ajánlattevők ajánlatai értékelésének jogellenessége kizárólag azon tény okán kerül megállapításra, hogy a közbeszerzési eljárás nyertesének jelentős kapcsolata volt az ajánlatokat értékelő ajánlatkérő hatóság által kinevezett szakértőkkel. Az ajánlatkérő szerv minden esetben köteles ellenőrizni az esetleges összeférhetlenségek fennállását, és meghozni a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy meg lehessen előzni és fel lehessen tárni az összeférhetlenségeket, valamint hogy orvosolni lehessen azokat. Az odaítélő határozatnak a szakértők elfogultsága ténye okán történő megsemmisítésére irányuló jogorvoslati kérelem vizsgálata során nem követelhető meg a vesztes ajánlattevőtől, hogy a szakértők magatartásának elfogult jellegét konkrétan bizonyítsa. Főszabály szerint a nemzeti jogban kell azt meghatározni, hogy a hatáskörrel rendelkező közigazgatási vagy igazságügyi hatóságoknak figyelembe kell-e venniük – és ha igen, milyen mértékben – azt a körülményt, hogy a szakértők esetleges elfogultsága hatást gyakorolt-e vagy sem a szerződés odaítélésére vonatkozó döntésre.

Az első kérdés c) pontjáról

- 48 Első kérdésének c) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint a 2004/18 irányelv 2. cikkét, 44. cikkének (1) bekezdését és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy azok megkövetelik, hogy az ajánlati felhívás jogszerűségére vonatkozó jogorvoslati jog a nemzeti jog által előírt határidő elteltét követően gyakorolható legyen egy olyan ajánlattevő által, aki az ajánlati felhívás feltételeit csak akkor volt képes megérteni, amikor az ajánlatkérő szerv az ajánlatok értékelését követően kimerítő tájékoztatást nyújtott döntésének indokairól.

- 49 E kérdés az ajánlati felhívás jogellenességével kapcsolatos, a nemzeti jogban előírt jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló jogvesztő határidőre vonatkozik. Az említett kérdés abból az előfeltevésből indul ki, miszerint az érdekelt ajánlattevők számára az ajánlati felhívás szakaszában az ajánlati felhívás jogszerűségének vitatását lehetővé tévő jogorvoslati út áll rendelkezésre. E kérdés annak tisztázására irányul, hogy az érdekelt ajánlattevőt a jogvesztés megakadályozza-e abban, hogy az ajánlati felhívás jogszerűségére vonatkozó jogorvoslati kérelmet terjesszen elő, amelyet azelőtt nyújtott be, hogy tájékoztatták volna a szóban forgó szerződés odaítéléséről.
- 50 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 89/665 irányelv rendelkezéseinek az a célja, hogy védelemben részesítsék az ajánlattevőket az ajánlatkérő önkényességével szemben, és arra irányulnak, hogy a már meglévő mechanizmusokat megerősítsék annak érdekében, hogy biztosítsák a közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos uniós szabályok hatékony alkalmazását, különösen abban a szakaszban, amikor a sérelmek még orvosolhatók (Fastweb-ítélet C-19/13, EU:C:2014:2194, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A 89/665 irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdése megköveteli, hogy „a tagállamok által megállapítandó részletes szabályok szerint” hatékonyan és különösen a lehető leggyorsabban jogorvoslat legyen igénybe vehető, az említett irányelv 2–2f. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelően.
- 51 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a jogvesztő jellegű keresetindítási határidőknek a megállapítása főszabály szerint teljesíti a 89/665 irányelvből következő hatékony érvényesülés elvét, mivel a jogbiztonság alapelveinek alkalmazását valósítja meg. A 89/665 irányelv által kitűzött cél maradéktalan megvalósítását veszélyeztetné, ha a jelentkezők és ajánlattevők a közbeszerzési eljárás alatt bármikor hivatkozhatnának az eljárás szabályainak megsértésére, ami arra köteleznék az ajánlatkérő szerveket, hogy újra lefolytassák az egész eljárást e jogsértések orvoslása érdekében (Universale-Bau és társai ítélet, C-470/99, EU:C:2002:746, 75. és 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Lämmerzahl-ítélet, C-241/06, EU:C:2007:597, 50. és 51. pont; Bizottság kontra Írország ítélet, C-456/08, EU:C:2010:46, 51. és 52. pont).
- 52 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a 89/665 irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében rögzített, a közbeszerzési szerződés odaítélése területén alkalmazandó rendelkezések megsértése elleni hatékony jogorvoslatok biztosításának célkitűzése csak akkor érhető el, ha az e jogorvoslati kérelmek benyújtására nyitva álló határidő csupán attól az időponttól kezdődik, amikor a felperes tudomást szerzett, vagy tudomást kellett volna szereznie az említett rendelkezések állítólagos megsértéséről (lásd: Uniplex [UK] ítélet, EU:C:2010:45, 32. pont; Idrodinamica Spurgo Velox és társai ítélet, C-161/13, EU:C:2014:307, 37. pont).
- 53 Meg kell állapítani, hogy a közbeszerzési szerződés odaítélési feltételeinek szerepelniük kell a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményben, illetve a dokumentációban, és az a tény, hogy e feltételek érthetetlenek vagy nem egyértelműek, a 2004/18 irányelv megsértésének minősülhet.
- 54 A SIAC Construction ítélet (C-19/00, EU:C:2001:553) 42. pontjában a Bíróság megállapította, hogy az odaítélés feltételeit a dokumentációban, illetve a közbeszerzési eljárást megindító hirdetményben úgy kell megfogalmazni, hogy valamennyi, elvárható mértékben tájékozott és általános gondossággal eljáró ajánlattevő ugyanúgy tudja értelmezni azokat.
- 55 Ebből az következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az érintett ajánlattevő ténylegesen képtelen volt-e arra, hogy megértse a szóban forgó odaítélési feltételeket, vagy az elvárható mértékben tájékozott és általános gondossággal eljáró ajánlattevő mércéjét alkalmazva meg kellett volna azokat értenie.
- 56 E vizsgálat során figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az érintett ajánlattevő és a többi ajánlattevő is képes volt az ajánlatok benyújtására, és hogy az érintett ajánlattevő ajánlatának benyújtását megelőzően nem kért felvilágosítást az ajánlatkérő szervtől.

- 57 Ha e vizsgálatból az következne, hogy az ajánlati felhívás feltételei ténylegesen érthetetlenek voltak az ajánlattevő számára, és nem tudott jogorvoslati kérelmet benyújtani a nemzeti jog által előírt határidőn belül, akkor a szerződés odaítélésével kapcsolatos döntés vonatkozásában előírt határidő lejártáig nyújthat be jogorvoslati kérelmet.
- 58 Következésképpen az első kérdés c) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint a 2004/18 irányelv 2. cikkét, 44. cikkének (1) bekezdését és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok megkövetelik, hogy az ajánlati felhívás jogszerűségére vonatkozó jogorvoslati jog a nemzeti jogban előírt határidő lejártát követően gyakorolható legyen egy olyan elvárható mértékben tájékozott és általános gondossággal eljáró ajánlattevő által, aki az ajánlati felhívás feltételeit csak akkor volt képes megérteni, amikor az ajánlatkérő szerv az ajánlatok értékelését követően kimerítő tájékoztatást nyújtott döntésének indokairól. Az ilyen jogorvoslati jog a szerződés odaítélésével kapcsolatos döntéssel szembeni jogorvoslat határidejének lejártáig gyakorolható.

A második kérdésről

- 59 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2004/18 irányelv 2. cikkét és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy azok lehetővé teszik valamely ajánlatkérő szerv számára, hogy a közbeszerzési eljárás ajánlattevői által benyújtott ajánlatokat azon szempont alapján értékelje, hogy ezek milyen mértékben felelnek meg az ajánlati dokumentációban szereplő követelményeknek.
- 60 A 2004/18 irányelv 53. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében az ajánlatkérő szerv szempontjából gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot a kérdéses szerződés tárgyától függően olyan különböző szempontok alapján kell értékelni, mint például a minőség, az ár, a műszaki érték, az esztétikai és a funkcionális jellemzők, a környezetvédelmi jellemzők, a folyó költségek, a költséghatékonyság, a vevőszolgálat és a technikai segítségnyújtás, a szállítási határnap vagy határidő, illetve a teljesítési határidő.
- 61 Az ítélkezési gyakorlat értelmében ez a felsorolás, amint az a „például” kifejezés használatából is következik, nem kimerítő jellegű (lásd: Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-368/10, EU:C:2012:284, 84. pont).
- 62 Ennek megfelelően az ajánlatkérő szerv az odaítélés tekintetében egyéb szempontokat is meghatározhat, amennyiben azok a szerződés tárgyához kapcsolódnak, és nem sértik a 2004/18 irányelv 2. cikkében foglalt elveket.
- 63 Az ajánlatkérő szerv annál is inkább rendelkezik e szabadsággal, mivel a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot „az ajánlatkérő szerv szempontjából” kell értékelni.
- 64 Úgy tűnik, – bár ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróságra tartozik – hogy az alapügyben az a szempont, hogy az ajánlat milyen mértékben felel meg az ajánlati dokumentáció követelményeinek, a szerződés tárgyához kapcsolódik, és semmi nem utal arra, hogy e szempont sértené a 2004/18 irányelv 2. cikkében foglalt elveket.
- 65 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/18 irányelv 2. cikkét és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok főszabály szerint lehetővé teszik valamely ajánlatkérő szerv számára, hogy a közbeszerzési eljárás ajánlattevői által benyújtott ajánlatokat azon szempont alapján értékelje, hogy ezek milyen mértékben felelnek meg az ajánlati dokumentációban szereplő követelményeknek.

A költségekről

- 66 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkét, 44. cikke (1) bekezdésének első albekezdését, valamint 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal főszabály szerint nem ellentétes az, ha az ajánlattevők ajánlatai értékelésének jogellenessége kizárólag azon tény okán kerül megállapításra, hogy a közbeszerzési eljárás nyertesének jelentős kapcsolata volt az ajánlatokat értékelő ajánlatkérő szerv által kinevezett szakértőkkel. Az ajánlatkérő szerv minden esetben köteles ellenőrizni az esetleges összeférhetlenségek fennállását, és meghozni a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy meg lehessen előzni és fel lehessen tárnai az összeférhetlenségeket, valamint hogy orvosolni lehessen azokat. Az odaítélő határozatnak a szakértők elfogultsága ténye okán történő megsemmisítésére irányuló jogorvoslati kérelem vizsgálata során nem követelhető meg a vesztes ajánlattevőtől, hogy a szakértők magatartásának elfogult jellegét konkrétan bizonyítsa. Főszabály szerint a nemzeti jogban kell azt meghatározni, hogy a hatáskörrel rendelkező közigazgatási vagy igazságügyi hatóságoknak figyelembe kell-e venniük – és ha igen, milyen mértékben – azt a körülményt, hogy a szakértők esetleges elfogultsága hatást gyakorolt-e vagy sem a szerződés odaítélésére vonatkozó döntésre.

A 2007/66 irányelvvel módosított 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint a 2004/18 irányelv 2. cikkét, 44. cikkének (1) bekezdését és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok megkövetelik, hogy az ajánlati felhívás jogszerűségére vonatkozó jogorvoslati jog a nemzeti jogban előírt határidő lejártát követően gyakorolható legyen egy olyan elvárható mértékben tájékozott és általános gondossággal eljáró ajánlattevő által, aki az ajánlati felhívás feltételeit csak akkor volt képes megérteni, amikor az ajánlatkérő szerv az ajánlatok értékelését követően kimerítő tájékoztatást nyújtott döntésének indokairól. Az ilyen jogorvoslati jog a szerződés odaítélésével kapcsolatos döntéssel szembeni jogorvoslat határidejének lejártáig gyakorolható.

- 2) A 2004/18 irányelv 2. cikkét és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok főszabály szerint lehetővé teszik valamely ajánlatkérő szerv számára, hogy a közbeszerzési eljárás ajánlattevői által benyújtott ajánlatokat azon szempont alapján értékelje, hogy ezek milyen mértékben felelnek meg az ajánlati dokumentációban szereplő követelményeknek.

Aláírások